

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ Янковий О.Г.

(підпис)

“ _____ ” _____ 2018 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка та стратегія розвитку підприємства»

(назва магістерської програми)

на тему: **«Внутрішньовиробничі резерви зростання операційного
прибутку в ТОВ «Торговий дім «Левада»**
(назва теми)

Виконавець:

студент центру заочної форми навчання

Аврамов В.П. _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

Науковий керівник:

канд. екон. наук _____

(науковий ступінь, вчене звання)

Сгупов Ю.А. _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

ЗМІСТ

Вступ	3
РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЗЕРВІВ ЗБІЛЬШЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОГО ПРИБУТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....5	
1.1. Економічна природа, порядок формування і використання прибутку підприємства	5
1.2. Методологічні основи управління прибутком на промисловому підприємстві.....	16
1.3. Чинники, резерви та шляхи збільшення прибутку на підприємствах харчової промисловості.....	22
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ В ТОВ «ТОРГОВИМ ДІМ «ЛЕВАДА» 29	
2.1. Характеристика ТОВ «Торговим дім «Левада» і аналіз результатів його виробничої діяльності.....	29
2.2. Склад і динаміка прибутку ТОВ «Торговий дім «Левада».....	38
2.3. Факторний аналіз динаміки прибутку від реалізації продукції в ТОВ «Торговий дім «Левада»	45
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ЗБІЛЬШЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОГО ПРИБУТКУ В ТОВ «ТОРГОВИЙ ДІМ «ЛЕВАДА».....57	
3.1. Основні напрями зростання операційного прибутку В ТОВ «Торговий дім «Левада»	57
3.2. Економічне обґрунтування заходів щодо збільшення операційного прибутку в ТОВ «ТД «Левада»	61
ВИСНОВКИ.....	74
Список використаних джерел.....	84

ВСТУП

Прибуток є ключовим внутрішнім джерелом фінансування розширеного відтворення, важливим індикатором його ефективності, найважливішим джерелом соціального розвитку підприємства і одним з головних джерел формування державного бюджету.

Правильне розуміння економічної природи прибутку є основою практичного використання цієї категорії в сучасних умовах. І в першу чергу, для побудови дієвого механізму управління її формуванням і використанням. Разом з тим, вивчення цієї галузі економічної науки далеко не вичерпало себе. Залишилося безліч недосліджених або спірних питань, які вимагають свого вирішення. Так, необхідно додаткове теоретичне осмислення сутності, функцій, форм і внутрішньої структури прибутку, а також всього механізму розподілу прибутку для більш правильної орієнтації в існуючій ситуації на підприємстві з метою правильного прийняття управлінських рішень, спираючись на знання, накопичені світовою наукою і практикою з урахуванням специфіки діяльності вітчизняних підприємств.

Ефективне управління формуванням прибутку передбачає побудову на підприємстві відповідної організаційно-методичної системи забезпечення цього управління, знання основних механізмів формування прибутку, використання сучасних методів її аналізу і планування.

Поряд з формуванням прибутку на кожному підприємстві має бути забезпечено і ефективне управління її розподілом. Необхідно при цьому мати на увазі, що кожен цикл розподілу прибутку звітного періоду це одночасно і процес забезпечення ефективних умов її формування на розширеній основі в майбутньому періоді, реалізації цілей стратегічного розвитку підприємства. Оптимізація розподілу прибутку, тобто проведена на підприємстві фінансова політика розподілу прибутку повинна забезпечити зростання обороту, збільшення

власного капіталу, досягнення оптимальної структури капіталу.

Мета кваліфікаційної роботи магістра полягає в дослідженні резервів збільшення операційного прибутку на підприємствах харчової промисловості та техніко-економічному обґрунтуванні дієвих шляхів їх мобілізації. Об'єктом дослідження є ТОВ «Торговий дім «Левада» - одне з провідних вітчизняних підприємств з виробництва заморожених продуктів в тестовій оболонці. Мета дослідження визначила її зміст.

В першому розділі кваліфікаційної роботи розглянуто теоретичні аспекти пошуку резервів збільшення операційного прибутку на промисловому підприємстві. Досліджено економічна природа прибутку як ключового показника, що лежить в основі розрахунків цілої низки показників ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства, розглянутий порядок його формування і напрямки використання. Особливу увагу в даному розділі надане розгляду чинників і резервів зростання прибутку на промисловому підприємстві.

Аналізу динаміки і складу прибутку від господарської діяльності ТОВ «Торговий дім «Левада» та внутрішньовиробничих резервів його збільшення присвячений другий розділ кваліфікаційної роботи. В рамках даного аналізу здійснена оцінка основних результатів виробничо-господарської діяльності підприємства, досліджений склад прибутку, механізм його формування і напрямки використання в 2015-2017 роках. На основі методів факторного аналізу досліджено вплив найважливіших чинників на динаміку прибутку від реалізації продукції з 2015 по 2017 рік.

В третьому розділі кваліфікаційної роботи викладені авторські пропозиції та рекомендації щодо збільшення операційного прибутку в ТОВ «Торговий дім «Левада», представлені розрахунки їх економічної ефективності й обґрунтовані висновки щодо доцільності впровадження останніх на аналізованому підприємстві.

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумки дослідження, зупинимось на найбільш важливих моментах і висновках, що дозволяють в повній мірі оцінити наявні на підприємстві резерви збільшення операційного прибутку

1. ТОВ «Торговий дім «Левада» є об'єднанням групи «суб'єктів підприємницької діяльності». Продукція підприємства реалізується під торговими марками «Левада», «Малюки», «Ням-Ням», «ЕкономКа», «Добродійка» та ін.

На сьогодні ТОВ «Торговий дім «Левада» є національним лідером в сфері виробництва продуктів легкого приготування. На динамічному і швидко зростаючому ринку компанія не має собі рівних за темпами розвитку, досвіду і рівню технологій, які застосовуються.

2. Проведений аналіз показав, що з 2015 по 2017 рр. рівень показників результативності виробничо-господарської діяльності ТОВ «ТД «Левада» мав різноспрямовану динаміку. Так, протягом аналізованого періоду спостерігається стійке зростання обсягів виробництва товарної продукції у діючих оптових цінах. В результаті рівень даного показника збільшився на 20,9 млн. грн. (або на 13,34 %), склавши у звітному 2017 році 178 млн. 181 тис. грн. проти 157 млн. 207 тис. грн. у базовому 2015 році. Найбільш динамічно – на 12,11 % – обсяги виробництва товарної продукції зросли у 2017 році.

Протягом всього аналізованого періоду спостерігалось випередження темпів зростання собівартості реалізованої продукції над темпами зростання її обсягів, що негативно відбилося на динаміці витрат на 1 грн. реалізованої продукції, рівень яких зріс на 1,65 коп., склавши у звітному 2017 році 94,60 коп. Це край негативно відобразилося на динаміці рентабельності реалізованої продукції, рівень якої скоротився практично на 25 %, склавши у звітному 2017 р. 5,71 % проти 7,59 % в базовому 2015 році.

На відміну від негативної динаміки розглянутих вище показників, слід

зазначити і позитивні зміни у результативності виробничо-господарської діяльності ТОВ «ТД «Левада» з 2015 р. по 2017 рік. А саме, значне підвищення ефективності використання виробничого персоналу і основних засобів. Так, на 62,78 тис. грн. збільшився рівень середньорічного виробітку реалізованої продукції на 1 працівника ПВП, на 25 коп. зросла фондовіддача основних засобів.

3. Аналіз формування прибутку від господарської діяльності ТОВ «ТД «Левада» з 2015 р. по 2017 рік проведений в розрізі окремих його складових елементів, а саме: прибутку від реалізації товарної продукції; прибутку від іншої операційної діяльності; прибутку від неопераційної діяльності підприємства.

З 2015 по 2017 рік діяльність аналізованого підприємства по реалізації продукції забезпечувала позитивний фінансовий результат. Проте динаміка даного показника на протязі всього аналізованого періоду була негативною. Так, середньорічне зменшення прибутку від реалізації продукції склало 702,7 тис. грн. В цілому ж за період з 2015 по 2017 рік рівень даного показника зменшився на 1 млн. 405,4 тис. грн. або на 13,14 %, склавши в 2017 році 9 млн. 287,8 тис. грн. проти 10 млн. 693,2 тис. грн. у базовому 2015 році.

Протягом всього аналізованого періоду інші операційні доходи випереджали витрати від даного виду діяльності. Внаслідок чого прибуток від іншої операційної діяльності зріс на 66,7 тис. грн. (20,85 %), склавши в 2017 році 386,6 тис. грн. проти 319,9 тис. грн. в 2015 році. У складі основних джерел отримання позитивного сальдо від іншої операційної діяльності з 2015 по 2017 рік слід виділити наступні статті: операційні курсові різниці; реалізація виробничих запасів; отримані штрафи, пені, неустойки; транспортні доходи; доходи від оренди.

Протягом 3-х років неопераційна діяльність підприємства генерували позитивний фінансовий результат. В першу чергу, це стосується 2017 року. Цього року була реалізована значна частина необоротних активів (зайве устаткування та цінний господарський інвентар) за цінами, що перевищують їх балансову вартість.

Крім цього, в 2017 році були отримані дивіденди та інші фінансові доходи у розмірі 278,4 тис. грн. Внаслідок чого у звітному році фінансовий результат від неопераційної діяльності склав 159,2 тис. грн.

Слід констатувати, що з 2015 по 2017 рік в ТОВ «Торговий дім «Левада» склалася негативна тенденція в динаміці прибутку від всіх видів його господарської діяльності. Так, середньорічне зниження даного показника склало 647,2 тис. грн. або 5,82 %. В цілому ж за вказаний період величина прибутку від господарської діяльності підприємства зменшилася більш ніж 11,63 %, склавши у звітному 2017 році 9 млн. 833,6 тис. грн. проти 11 млн. 127,9 у базовому 2015 році.

4. Значні резерви підвищення ефективності виробництва, у тому числі і збільшення прибутку підприємства закладені в раціоналізації напрямів його використання. Важливо, щоб при розподілі прибутку була досягнута оптимальність в задоволенні інтересів держави, підприємства і окремих працівників.

Слід констатувати значні структурні зміни у використанні чистого прибутку підприємства, що відбулися в 2017 році. В 2016 році при повній відсутності нерозподіленого прибутку основна частка чистого прибутку (85,27 %) була направлена на виробничий і соціальний розвиток. В 2017 році на вказану ціль було направлено всього лише 22,84 %. Основна частина чистого прибутку підприємства (4714,91 тис. грн.) залишилася нерозподіленою, що склало 63,18 % від всього чистого прибутку підприємства. В 2018 році нерозподілений прибуток 2017 року планується в основному використовувати на розвиток виробництва і соціальні заходи.

5. Величина прибутку від реалізації продукції на промислових підприємствах формується під дією безлічі різноманітних чинників. Аналіз їх впливу на динаміку даного показника здійснюється за допомогою методів факторного моделювання. За результатами останнього визначаються основні резерви зростання прибутку від реалізації продукції й пропонуються ефективні

напрямки їх мобілізації. Найбільше розповсюдження в аналізі прибутку від реалізації продукції отримали детерміновані факторні моделі, і в першу чергу, індексні мультиплікативні моделі. В цих моделях величина результативного показника представлена як добуток низки певних факторних показників.

Для аналізу динаміки прибутку від реалізації продукції в ТОВ «Торговий дім «Левада» ми скористалися розробленими професором Осиповим В.І. індексними мультиплікативними моделями прибутку, складеними з агрегованих і дезагрегованих факторних показників. Кількісна оцінка зміни прибутку від реалізації продукції за рахунок впливу окремих факторних показників здійснена за допомогою методу оцінки ізольованого впливу чинників. Даний метод, на відміну від методу ланцюгових підстановок, має низку суттєвих переваг, а саме він дозволяє: усунути суб'єктивізм, властивий методу ланцюгових підстановок; визначити синергетичний ефект – ефект від спільного впливу факторів.

6. Підбиваючи підсумки факторного аналізу, здійсненого на основі агрегованої моделі прибутку від реалізації продукції, слід констатувати, що за період з 2015 по 2017 рік в ТОВ «Торговий дім «Левада» основна частина чинників здійснила позитивний вплив на динаміку модельованого показника. За виключенням частки прибутку в обсязі реалізованої продукції й сумісної динаміки факторних показників.

Так, протягом всього аналізованого періоду спостерігається суттєве підвищення результативності використання живої праці, внаслідок чого рівень середньорічного виробітку товарної продукції на одного працюючого ПВП збільшився на 62,78 тис. грн. (або на 9,74%), склавши у звітному 2017 році 707,07 тис. грн. проти 644,29 тис. грн. у базовому 2015 році. За результатами відзначеної динаміки продуктивності праці прибуток від реалізації продукції з 2015 по 2017 рік збільшився на 1 млн. 41,9 тис. грн.

Також позитивний вплив на динаміку аналізованого показника здійснили середньооблікова чисельність ПВП і коефіцієнт реалізації товарної продукції. За

рахунок даних чинників прибуток від реалізації продукції протягом аналізованого періоду збільшився відповідно на 350,6 тис. грн. (3,28%) і на 3,3 тис. грн. (0,03 %).

Найбільш негативний вплив на динаміку модельованого показника надало зниження частки прибутку в обсязі реалізованої продукції. Як ми бачимо (табл. 2.9), з 2015 р. по 2017 рік рівень даного факторного показника зменшився на 23,39%, що обумовило зниження величини прибутку від реалізації продукції на 2 млн. 501,3 тис. грн.

Також певне зниження величини аналізованого показника протягом даного періоду було обумовлено сумісним впливом чинників. За рахунок останнього величина прибутку від реалізації продукції зменшилася на 300,0 тис. грн., або на 2,81%.

7. Аналізуючи результати дослідження впливу дезагрегованих чинників на динаміку прибутку від реалізації продукції, слід констатувати значне підвищення фондоозброєності праці. Досягнутий протягом аналізованого періоду зріст даного факторного показника на 5,12 тис. грн. обумовив збільшення прибутку від реалізації продукції ТОВ «Торговий дім «Левада» на 686,2 тис. грн. (або на 6,42 %).

Також слід зазначити певний позитивний вплив поліпшення ефективності використання ОПВФ в ТОВ «Торговий дім «Левада» з 2015 р. по 2017 р. Так, рівень фондівддачі протягом аналізованого періоду зріс на 0,25 грн. За рахунок позитивної динаміки даного факторного показника прибуток від реалізації продукції збільшився на 334,3 тис. грн. (або на 3,13 %).

Напрямки і кількісна оцінка впливу інших чинників на динаміку модельованого показника не відрізняється від результатів попереднього аналізу, що здійснювався на основі агрегованої індексної моделі.

8. Проведений в роботі аналіз виявив наявність істотних внутрішніх резервів збільшення операційного прибутку в ТОВ «Торговий дім «Левада». Для їх мобілізації необхідно докласти значні зусилля для вирішення цілого комплексу

задач, до основних з яких відносяться:

- скорочення витрат електроенергії на допоміжні потреби (освітлення і вентиляцію) за рахунок оптимізації графіка роботи виробничих підрозділів підприємства в осінньо-зимовий період;
- поліпшення якості м'ясного фаршу за рахунок структурних змін у складі сировини;
- посилення стимулювання покупців за рахунок введення призових пакетів пельменів ТМ «Левада».

За результатами проведених розрахунків можна зробити висновки щодо високої економічної ефективності розроблених нами заходів, спрямованих на зростання операційного прибутку в ТОВ «Торговий дім «Левада». Так, в результаті їх впровадження річний обсяг продажів продукції збільшиться на 71,3 тонни. Зростання операційного прибутку складе 1 млн. 763,1 тис. грн. Додаткові капітальні вкладення у розмірі 187,4 тис. грн. окупляться за строк, нижче нормативного.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національні стандарти бухгалтерського обліку: нормативна база. – Х.: Фактор, 2000. – 208 с.
2. Методические рекомендации по формированию себестоимости продукции (работ, услуг), утвержденные приказом Госкомитета промышленной политики Украины от 09.07.2007 г. № 373. - 112 с.
3. Абрютин М.С., Грачев А.В. «Анализ финансово-экономической деятельности предприятия». Учебно-практическое пособие. - М.: издательство «Дело и сервис», 2001. – 256 с.
4. Акофф Р. Л. Планирование будущего корпорации: Пер. с англ. / Р.Л. Акофф. – М.: Сирин, 2002 – 256 с.
5. Ахмадалиев Т.М. Управление конкурентоспособностью промышленной продукции. - Спб., 1994. – 163 с.
6. Баканов М.И., Шеремет А.Д. «Теория экономического анализа». Учебное пособие. - М.: «Финансы и статистика», 2004. - 416с.
7. Басовский Л.Е. «Прогнозирование и планирование в условиях рынка». Учебное пособие. - М.: ИНФРА-М, 2002. - 260с.
8. Белобжецкий И.А. Прибыль предприятия. Финансы №3, 1993. – 38 с.
9. Белов В.С., Селезнева Н.Н., Скоблева И.П. Управление прибылью: проблемы выбора, принятие финансовых решений. – С.-Петербург: «Приоритет», 1996. – 342 с.
10. Бланк И.А. Управление прибылью. – К.: «Ника-Центр», 1998. – 436 с.
11. Брег, С. Настольная книга финансового директора. / С. Брег; пер. с англ. - М.: Альпина паблишерз, 2012 - 536 с.
12. Бухалков М.И. Внутрифирменное планирование: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 392 с.
13. Вартапов А.С. Экономическая диагностика деятельности предприятия. М:

- Финансы и статистика, 1991. – 236 с.
14. Василевич И.П., Ширкина Е.И. «Сборник задач по аудиту». Учебное пособие. - М.: «Финансы и статистика», 2002. – 288 с.
  15. Горемыкин В.А., Бугулов Э.Р., Богомолов А.Ю. Планирование на предприятии. Учебник. – М.: Информационно-издательский дом «Филин», 1999. – 328 с.
  16. Дамари Р. Финансы и предпринимательство/Пер, с англ. Вышинской Б.
  17. В., Пипейкина В. П. - Ярославль: Елень, 2003. - 223 с.
  18. Егупов Ю.А. Бизнес-план: методика разработки и анализа: учеб. пос. / Ю.А. Егупов, Л.Е. Купинец . – Одесса: Оптимум, 2001. – 230 с.
  19. Егупов Ю.А. Механизм обоснования эффективных путей и формирования оптимальной программы повышения конкурентоспособности продукции / Ю.А. Егупов, В. А. Литвинова // Економіст. – 2012. – № 8. – С. 73-78.
  20. Егупов Ю. А. Планирование инноваций как инструмент маркетингового и ресурсного обоснования производственной программы предприятия // Ю. А. Егупов // Вісник Черкаського університету. Серія Економічні науки. Випуск 103. – Черкаси, 2007. – С. 110-118.
  21. Єгупов Ю. А. Аналіз конкурентоспроможності продукції як інструмент формування виробничої програми підприємства // Ю. А. Єгупов // Підприємницька діяльність в Україні: проблеми розвитку та регулювання: зб. мат. IV Міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 травня 2010 р., Київ. – К.: МІБО КНЕУ, 2010. – С.78-81.
  22. Єгупов Ю. А. Оптимізація інформаційного поля формування початкового плану продажів підприємства // Ю. А. Єгупов // Економіка: реалії часу. Науковий журнал [Електронний ресурс] . – 2016. – № 1(23). – С. 142-148. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2016/n1.html>
  23. Єгупов Ю. А. Система планів сучасного промислового підприємства // Ю. А. Єгупов // Економіст. – 2017. – № 5. – С. 13-21.

24. Єгупов Ю. А. Таксономічний аналіз як інструмент інтерактивної оптимізації виробничої програми м'ясопереробного підприємства // Ю. А. Єгупов // Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Економічні науки. - №4, 2011. – С. 113-118.
25. Єгупов Ю. А. Форми і горизонт планування виробничої програми промислового підприємства // Ю. А. Єгупов // Економіка: реалії часу. Науковий журнал [Електронний ресурс]. – 2015. – № 2(18). – С. 243-249. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n2.html>
26. Єгупов Ю. А. Щодо проблеми підвищення обґрунтованості виробничих планів промислових підприємств // Ю. А. Єгупов // Вісник соціально-економічних досліджень. Збірник наукових праць. Вип 8./ Одес. держ. екон. ун-т. – Одеса: АТЗТ ІРЕНТТ, 2001.- с. 76-79.
27. Ефимова О.В. Финансовый анализ. – М.: «Бухгалтерский учет», 1996. – 364 с.
28. Идрисов А.Б., Картышев С.В., Постников А.В. Стратегическое планирование и анализ эффективности инвестиций – М.: Информационно-издательский дом «ФИЛИНЪ», 1996. – 272 с.
29. Ильин А.И. Планирование на предприятии: Учебник / А.И. Ильин. – Мн.: Новое знание, 2001. – 2-е изд., перераб. – 635 с. – (Экономическое образование).
30. Кисилев А.П. Теория и практика современного бизнеса (или как создать фирму и работать на себя).- К.: Издательство ЛИБРА, 1995.-248с.
31. Ковалева А. М. Финансы фирмы. - М.: ИНФРА - М, 2002. - 416 с.
32. Ковалев В.В. Финансовый анализ– М.: «Финансы и статистика», 1995 г.
33. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент / Пер. с англ. Под ред. Л.А. Волковой, Ю.Н. Каптуревского. – СПб: Питер, 2000. – 752 с.
34. Лемешевский И.М. Микроэкономика: Экономическая теория ч. 2. - Мн.:

- ООО ФУАинформ, 2014. – 236 с.
35. Липсиц И.В. «Коммерческое ценообразование». Учебник. - М.: издательство БЕК, 2002. - 368с.
  36. Любимов Л. Л. Основы экономических знаний. - М.: Вига-Пресс, 2002. - 496 с.
  37. Макконели К.Р., Брю С.А. Экономикс М. Республика, 1992. – 568 с.
  38. Михайловська О.В. Операційний менеджмент. Навчальний посібник. – К.: Кондор . 2008. – 550 с
  39. Моисеева Н.К. Функционально-стоимостной анализ в машиностроении. М.: Машиностроение, 1987. - 320 с.
  40. Никитин С. Прибыль: теоретический и практический подходы/Мировая экономика и международные отношения. - 2002. - № 5. - С. 20 -24
  41. Новодворский В. Д. Прибыль предприятия: бухгалтерская и экономическая // Финансы. - 2003. - № 4. - С. 64 - 68.
  42. Нуреев Р. М. Курс микроэкономики. - М.: Издательская группа НОРМА-ИНФРА:М, 2003. - 572 с.
  43. Орлов О.А. Маржинальная прибыль в экономических расчетах на промышленных предприятиях: монография / О.А.Орлов, Е.Г.Рясных изд. 2-е, переработ. и дополн. – К.: Освіта України. 2011. – 192 с.
  44. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства. Підручник. - К.: Скарби, 2002. – 336 с.
  45. Осипов В.И. Методы факторного анализа и планирования в промышленности. Уч. пособие К: УМК ВО при Минвузе УССР, 1989. – 138 с.
  46. Осипов В.И. Экономика предприятия: [Учебник]. – Одесса: Маяк, 2005. – 720 с.
  47. Основы предпринимательской деятельности/Под ред. В.М.Власовой. -
  48. М.: Финансы и статистика, 2000. - 496 с.

49. Петрова В.И. Системный анализ себестоимости. – М.: Финансы и статистика, 1986. – 175 с.
50. Русакова И.Г. «Налоги и налогообложение». Учебное пособие для вузов. - М.: «Финансы», ЮНИТИ, 2002. - 495с.
51. Свінцицька О.М. Планування діяльності підприємства. Навч. посіб. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 232 с.
52. Справочник финансиста. М: Финансы и статистика, 1990. 382 с.
53. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. – К.: «Каравела», 2003. – 432 с.
54. Финансовый анализ [Электронный ресурс] : всё о финансовом анализе/ южная аналитическая компания – Электрон. дан. URL: <http://1fin.ru>, свободный (дата обращения: 08.05.2016)
55. Финансовый менеджмент. Под.ред. Поляка Г.Б. М.: «Финансы» – «Юнити», 1997. – 360 с.
56. Швайка Л.А. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник. – Львів: «Новий Світ-2000», 2004. – 268 с.
57. Экономика предприятия: Учебник для вузов / В.Я. Горфинкель, Е.М.Купряков и др.; Под ред. проф. В.Я. Горфинкеля. – М.: Банки и биржи, 1996.–367 с.